

REGIJE GRADOVI EUROPE

BILTEN ODBORA REGIJA EUROPSKE UNIJE

Br. 83 | svibanj-lipanj 2013

Photo: Marko Vrdoljak

Posebna tema: Pristupanje Hrvatske Europskoj uniji i Europska politika proširenja

- Ramón Luis Valcárcel Siso, predsjednik Odbora regija – Cilj postupka proširenja jest svladavanje podjele Europe
- Štefan Füle, povjerenik EU-a zadužen za proširenje i Europsku politiku susjedstva – Pristupanje Hrvatske EU-u donosi veću stabilnost Zapadnom Balkanu
- Vesna Pusić, prva potpredsjednica Vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske – EU treba shvatiti širu geopolitičku dimenziju svog postojanja

Također u ovom broju:

- Dalia Grybauskaitė, predsjednica Republike Litve – Snažne lokalne i regionalne vlade za snažniju Europu
- Arnoldas Abramavičius, voditelj litavskog izaslanstva u Odboru regija – Predsjedanje EU-om po prvi puta u rukama baltičke države
- Mercedes Bresso, supredsjedateljica Zajedničkog savjetodavnog odbora EU-Island, prva potpredsjednica Odbora regija – Nevolje na putu prema europskom Islandu?
- Luc Van den Brande, bivši predsjednik OR-a i izvijestitelj OR-a za izazove i mogućnosti koje donosi proširenje EU-a u 2012.-2013. g. – Strategija proširenja mora dobiti lokalnu dimenziju

Skupština regionalnih i lokalnih predstavnika EU-a

Ramón Luis Valcárcel Siso
predsjednik Odbora regija

Cilj postupka proširenja jest svladavanje podjele Europe

Kao 28. zemlja članica Europske unije 1. srpnja pridružit će nam se Hrvatska. Ovaj povijesni događaj pokazuje da Europska unija - dobitnica Nobelove nagrade za mir - unatoč dubokoj gospodarskoj krizi koja je zahvatila Europu još uvijek privlači nove zemlje članice ulijevajući povjerenje u sigurnu budućnost. Pristupanje Hrvatske

EU-u označava povijesnu promjenu koja će ostaviti trag na cijelom zapadnom Balkanu. Ovaj postupak usmjeren je na proširenje područja slobode, blagostanja i demokracije na nove zemlje koje poštuju i dijele iste vrijednosti i načela.

Sjećam se brojnih pogodnosti koje je pristup EU-u donio Španjolskoj 1986. g. s obzirom na to da je Europska unija bila i ostaje pokretačka sila ne samo gospodarskog rasta, već i globalnih političkih i društvenih promjena. Pozitivna iskustva i rezultati postignuti u Španjolskoj i drugim zemljama koje su pristupile EU-u 2004. g. i kasnije predviđaju pozitivan učinak pristupa na Hrvatsku.

Danas je Europska unija glavna globalna gospodarska sila s unutarnjim tržištem koje čini otprilike 500 milijuna potrošača i visoko kvalificirane radne snage, kao i ključno središte sveučilišnog obrazovanja i istraživanja. Eurostat procjenjuje da BDP Europske unije iznosi 12 890 milijuna (brojke za 2012. g.), što je čini najvećom ekonomijom na svijetu. Članstvo u Uniji otvoreno je europskim zemljama koje poštuju iste vrijednosti i načela te koje u europski projekt unose vlastite posebnosti i identitet. Proširenje EU-a temelji se na političkoj filozofiji pluralističkog i otvorenog društva, na uniji u kojoj su građani i narodi ujedinjeni u različitosti.

EU treba i dalje ostati usredotočena na dodanu vrijednost koju lokalno upravljanje pruža europskoj integraciji. Supsidijarnost predstavlja samu srž dobrog lokalnog upravljanja te je najbolji način za osiguranje dobrog upravljanja u Europi. Dobra ravnoteža i razumijevanje između razina upravljanja - europske, nacionalne, regionalne i lokalne - od ključne je važnosti za demokraciju. Prisutan je određeni rizik da bi, ako se mišljenja središnje vlade i ostalih razina vlasti razilaze, moglo doći do stvaranja represivnog centraliziranog režima s kojim se građani ne mogu identificirati.

Na zapadnom Balkanu potrebno je razviti europsku perspektivu. U tom pogledu izrazio bih svoje zadovoljstvo dogovorom od povijesne važnosti koji su postigli Srbija i Kosovo te nastavili pregovore u travnju. Lokalne vlasti u tim zemljama imat će ključnu ulogu u podržavanju normalizacije odnosa među svim sudionicima.

Htio bih naglasiti da je jedan od glavnih političkih prioriteta OR-a za vrijeme pristupnog procesa Hrvatske bilo osiguravanje uspješne integracije hrvatskih lokalnih vlasti te da je OR podržavao lokalne vlasti kroz svoj savjetodavni rad kao i kroz uspješan rad našeg Zajedničkog savjetodavnog odbora.

OR će i dalje pružati podršku lokalnim i regionalnim vlastima u zemljama proširenja kako bi ih pripremio za njihove buduće odgovornosti u Europskoj uniji, osigurao da se njihova uloga prizna te pomogao u uspostavljanju i razvijanju kontakta i suradnje s njihovim partnerima u EU-u.

OR će i dalje pružati podršku lokalnim i regionalnim vlastima u zemljama proširenja kako bi ih pripremio za njihove buduće odgovornosti u Europskoj uniji, osigurao da se njihova uloga prizna te pomogao u uspostavljanju i razvijanju kontakta i suradnje s njihovim partnerima u EU-u. Sa zadovoljstvom dočekujemo Hrvatsku te smo spremni podržati druge zemlje kandidatkinje na njihovom zahtjevnom putu prema članstvu u EU-u.

Konačno, prisjetio bih se riječi Roberta Schumana, koji je jednom prilikom opisao Europu kao „koncentrične slojeve identiteta“ koji se međusobno ne isključuju, već žive u harmoniji. Ovo je budućnost Europe, mirna budućnost koja zauvijek zatvara tužne stranice novije povijesti našega kontinenta.

Politika proširenja EU-a odnosi se na zemlje koje žele postati članice Europske unije. Uvjeti članstva su strogi kako bi se osiguralo da se nove članice prime tek onda kada budu potpuno spremne preuzeti obveze koje donosi članstvo u EU-u. To uključuje usklađenost sa svim standardima i propisima EU-a. Brojna prioritetna politička pitanja, kao što su regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi, od velike su važnosti za većinu država koje žele ući u EU. Uoči pristupanja Hrvatske EU-u susreli smo se sa Štefanom Füleom, europskim povjerenikom za proširenje i politiku susjedskih odnosa. S njim smo razgovarali o najnovijim zbivanjima u području odnosa EU-a sa zemljama kandidatkinjama i zemljama potencijalnim kandidatkinjama te o utjecaju koji će ovo proširenje imati na EU i na cijeli zapadni Balkan. „Pristupanje Hrvatske EU-u donijet će veću stabilnost zapadnom Balkanu te dati jasan signal ostalim državama koje žele ući u EU da se napori reforme isplate“, rekao je povjerenik Füle.

Intervju sa Štefanom Füleom, povjerenikom EU-a zaduženim za proširenje i Europsku politiku susjedstva

Štefan Füle

povjerenik EU-a zadužen
za proširenje i Europsku
politiku susjedstva

Povjerenik Füle: Pristupanje Hrvatske EU-u donosi veću stabilnost zapadnom Balkanu

Hrvatska će 1. srpnja postati 28. članica Europske unije. Gospodine povjereniče, što će ulazak Hrvatske donijeti EU-u i zašto nam treba daljnje proširenje Unije u vrijeme krize i unutarnjih institucionalnih izazova?

Hrvatska više nije ona ista država kao u 2005. godini kada su započeti pristupni pregovori. Predstojeći ulazak Hrvatske u EU predstavlja uspjeh za proces proširenja. On je dokaz vjerodostojnosti politike proširenja: kada zemlja kandidatkinja ispunji uvjete i obveze, onda EU omogućava buduće članstvo. To je isto tako dobar primjer za ostatak regije koji se sve više približava EU-u. Pristupanje Hrvatske EU-u donijet će veću stabilnost zapadnom Balkanu te dati jasan signal ostalim državama koje žele ući u EU da se napori reforme isplate.

Proširenje ne donosi probleme EU-u, već doprinosi pronalasku rješenja. Ono povećava područje stabilnosti i predstavlja dobitnu situaciju za sadašnje i buduće države članice. Perspektiva pristupanja EU-u daje snažan poticaj za promjene te političku i gospodarsku reformu u državama koje su najbliži susjedi EU-a. Reforme vezane uz vladavinu prava, uključujući reformu pravosuđa i borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala donose korist ne samo dotičnim državama već i građanima i poduzećima u EU-u. One jačaju mir, stabilnost i demokraciju

na našem kontinentu te čuvaju novac Europske unije koji bi se u protivnom potrošio na sprečavanje kriza, jačanje graničnih kontrola i borbu protiv ilegalne imigracije.

Kao i Slovenija, i Hrvatska je bila dio Jugoslavije. Nakon velikog vala proširenja 10+2, kada možemo očekivati da će i ostale države Zapadnog Balkana pristupiti EU-u?

Trenutno u regiji vodimo pristupne pregovore s Crnom Gorom; nedavno smo preporučili i početak pregovora sa Srbijom; a unatrag četiri godine predlažemo zemljama članicama početak pregovora s bivšom jugoslavenskom republikom Makedonijom. Napredak zemalja kandidatkinja u ovom procesu ne ovisi o Europskoj komisiji već o njima samima - o njihovom ispunjavanju kriterija i obaveza te provođenju potrebnih reformi. Tako da nije na meni da određujem datume. Napredovanje prema zadnjoj fazi ulaska u EU u rukama je svake države kandidatkinje.

Srbija i Kosovo su pod pritiskom EU-a pristali normalizirati odnose, iako još nisu odlučili uspostaviti diplomatske odnose. Unatoč tome, na putu do Europske unije nalazi se još mnogo prepreka. Što bi se moglo uraditi kako bi se ispravile povijesne nepravde i umanjila netrpeljivost? Bi li lokalne i regionalne vlasti mogle igrati aktivniju ulogu u ovom procesu?

U pravilu, svi mogu sudjelovati i svi bi trebali sudjelovati. Proširenje je sveobuhvatn proces. Što se tiče Srbije i Kosova, sporazum koji su postigli u travnju šalje jaku poruku Europi o njihovoj europskoj perspektivi i volji da nadvladaju prošle sukobe te da se približe zajedničkoj budućnosti u EU-u, što je sasvim u skladu i s našim ciljem da ih uključimo u EU.

Važni uvjeti u okviru procesa pristupanja su pomirenje i dobrosusjedski odnosi. A za to nisu dovoljne samo izjave i sporazumi na papiru.

Važni uvjeti u okviru procesa pristupanja su pomirenje i dobrosusjedski odnosi. A za to nisu dovoljne samo izjave i sporazumi na papiru. Oni se trebaju primjenjivati u svakodnevnom životu. Pomirenje, naravno, započinje s vođama, jer oni su ti koji vode. Ali nakon toga sve ovisi o lokalnim i regionalnim vlastima i o svakom pojedinom građaninu, koji sami trebaju pridonijeti procesu pomirenja.

Na kraju, mnogo je građana skeptično prema pristupanju Turske EU-u. U isto vrijeme, proeuropsko raspoloženje u turskom društvu postupno opada. Koja su kratkoročna predviđanja za odnose EU-a s Turskom?

Godina 2013. započela je bolje nego je itko mogao očekivati u ovo vrijeme prošle godine. Države članice su za to postavile temelje u prosincu 2012. kada je Vijeće donijelo najpozitivnije i najambicioznije zaključke vezano

za Tursku unatrag nekoliko godina. One su jasno naglasile važnost Turske za EU te su se obvezale voditi aktivne i vjerodostojne pristupne pregovore s Turskom u skladu s preuzetim obavezama. Države članice nedvojbeno su naglasile da su pristupni pregovori najbolji instrument za razvoj naših odnosa. Turska treba vjerovati da su joj vrata Europe otvorena ako poduzme sve prave korake i usvoji potrebne reforme.

Ovo, zajedno s napretkom postignutim prema Pozitivnoj agendi te ohrabrujućim promjenama u Turskoj na području prava i očekivanim razvojem na području viza i imigracije, daje poticaj da 2013. godina bude prekretnica u odnosima EU-a i Turske. Već smo nekoliko puta naglasili da se potencijal odnosa EU-a i Turske može u cijelosti iskoristiti samo u okvirima aktivnog i vjerodostojnog pristupnog procesa koji poštuje obaveze EU-a i utvrđenu uvjetovnost.

U interesu je EU-a i Turske da pristupni pregovori ponovno dobiju zamah, i to ne samo kako bi se osiguralo da EU ostane mjerilo za reforme u Turskoj. Ali, naravno, kako bi naši odnosi ponovno dobili zamah i jače poticaje, Turska isto tako treba ispuniti svoj dio i to npr. daljnjim političkim reformama, koracima k rješenju ciparskog pitanja te provođenjem Dodatnog protokola u odnosu na sve države članice EU-a.

Biste li željeli redovito primati bilten *Regije i gradovi Europe*? Prijavite se!

Bilten *Regije i gradovi Europe* izdaje Odbor regija, institucija Europske unije koja predstavlja lokalne i regionalne vlasti. Prijava je besplatna. Kako biste se prijavili za primanje biltena, molimo pošaljite nam Vaše ime i adresu putem elektroničke pošte na regionsandcities@cor.europa.eu ili poštom na sljedeću adresu:

**Odbor regija
Odjel za tisak - prijava za bilten Regije i gradovi Europe**

Rue Belliard/Belliardstraat 99–101
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

EU treba shvatiti širu geopolitičku dimenziju svog postojanja

Europska komisija nedavno je usvojila svoje završno izvješće o praćenju Hrvatske zaključivši da smo u potpunosti spremni za članstvo u EU-u. Nakon ratifikacije nekolicine preostalih članica EU-a, poslije 12 dugih godina Hrvatska će 1. srpnja 2013. pristupiti EU-u.

Hrvatski su pregovori bili vrlo različiti od pregovora prethodnih zemalja, dokazujući da EU svakim svojim proširenjem uči i usput prilagođava svoje pristupne kriterije. Kako brojem pregovaračkih poglavlja, tako i obimom i iscrpnošću reformi, pristupanje Hrvatske bilo je administrativno i politički zahtjevno. No to je također bilo zaista potrebno jer je dovelo do transformacije države kao takve i do razvoja njenih institucija. Ako bismo trebali istaći jedinstvenu dobrobit koja je proistekla iz dugog postupka pregovora, to bi zasigurno bilo naše iskustvo u izgradnji nove države i društva. Jedno od ključnih postignuća EU-a bilo je davanje uputa za razvoj funkcionalne liberalne demokracije; stoga nikad ne bi trebalo dovoditi u pitanje politiku proširenja, unatoč trenutnom usredotočenju EU-a na egzistencijalna pitanja.

Hrvatska pristupa EU-u u vrijeme unutarnjih gospodarskih i političkih prijemora u Europi. Od posljednjih značajnih proširenja 2004. i 2007. g. ozračje u Uniji se promijenilo. U to vrijeme proširenje se smatralo krajnje političkim postupkom, ispravljanjem povijesnih grešaka i konačnom, zakašnjelom fazom procesa političkog ujedinjavanja kontinenta, koji je sad obuhvatio i zemlje bivše komunističke istočne Europe. U to vrijeme Europa je uživala u blagostanju i bila puna samopouzdanja. Pristupanje EU-u u sadašnjim okolnostima čini nas manje entuzijastičnima u odnosu na EU, ali i svjesnijima naših odgovornosti. Naša uloga u EU-u, koliko god se činila neznatnom, utjecat će na pitanja od zajedničkog interesa.

Pristupanje EU-u u sadašnjim okolnostima čini nas manje entuzijastičnima u odnosu na EU, ali i svjesnijima naših odgovornosti.

Tijekom pristupnih pregovora naširoko se raspravljalo o tome kako Hrvatskoj može koristiti članstvo u EU-u, ali nas kriza koja ovdje vlada tjera da postavimo pitanje o tome što mi možemo ponuditi u ovom odlučnom trenutku. Jedna od ključnih politika u kojima EU može

ojačati svoj značaj na globalnom planu i istaći svoju političku privlačnost jest politika proširenja. Hrvatska je spremna da u tome predvodi. Naša uloga u stabiliziranju regije jugoistočne Europe kroz prijenos praktičnih znanja o pristupnim reformama bit će naša glavna dodana vrijednost u europskim institucijama. Upravo zbog primjenjivosti znanja stečenog u dosad najsloženijem postupku pregovora, a koje će se zasigurno odražavati i u narednima, iskustvo Hrvatske neprocjenjivo je za zemlje jugoistočne Europe. Već

smo u tu svrhu osnovali konkretne instrumente kao što su Centar izvrsnosti i serija Euroatlantskih partnerstava sa zemljama iz regije.

Usprkos posljedicama sadašnje krize i političkoj nestabilnosti, EU mora shvatiti širu geopolitičku dimenziju svog postojanja - prihvaćanje zemalja jugoistočne Europe nije samo pitanje proširenja EU-a, već i konsolidacija europskog teritorija i proširenje područja osnovnih vrijednosti EU-a. Hrvatsko iskustvo također može doprinijeti EU-ovom ZVSP-u. Svjesni raznih mogućih posljedica nedavnih promjena, moramo se usredotočiti na razvoj južnog Sredozemlja. Suradnja i prijenos znanja o reformama, institucijama i ojačanju obrazovnih sustava izuzetno su bitni. Hrvatska može značajno doprinijeti EU-u razvijajući partnerstva s tim zemljama, kako bi im prenijela svoja praktična znanja o EU-u.

S okončanjem postupka integracije u EU, Hrvatska otvara novo poglavlje svog napretka. Otvaraju se brojne mogućnosti; na nama je da ih prigrlimo konstruktivno doprinoseći svim politikama EU-a i zauzimajući samopouzdan, odgovoran pristup u regiji jugoistočne Europe kao i u širem susjedstvu u EU-u.

Vesna Pusić

prva potpredsjednica Vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske

Mercedes Bresso

(IT/PES), supredsjedateljica
Zajedničkog savjetodavnog
odbora EU-Island, prva
potpredsjednica Odbora
regija

Jacques Blanc

(FR/EPP), supredsjedatelj
Zajedničkog savjetodavnog
odbora EU - bivša
jugoslavenska republika
Makedonija

Nevolje na putu prema europskom Islandu?

Predanost Odbora regija politici proširenja usmjerenoj na jugoistočnu Europu, Tursku i Island odlučna je i proaktivna. Cilj joj je borba protiv razuđivanja koje je rezultat trenutne krize diljem Europe. Interes naše Institucije za napredak postignut u pregovorima između Islanda i Europske unije dokaz je snažne i stvarne predanosti i spremnosti obje strana da promiču pozitivnu suradnju. Ovi napori urodili su uspostavljanjem Zajedničkog savjetodavnog odbora koji je održao svoj prvi sastanak u Reykjaviku, u ožujku 2013.

Taj sastanak dao je važan uvid u stanje pregovora i u političku situaciju u zemlji. Na primjer, pružio je priliku da se raspravi o regionalnoj politici te, točnije, o povećanju apsorpcijskih kapaciteta fondova pretpristupne pomoći (IPA), kao i o pripremama za upotrebu strukturnih fondova na lokalnoj razini. Islandski sudionici naglasili su činjenicu da su pregovori i IPA dali poticaj strateškom razvoju

regionalne politike, koji prije gotovo da nije postojao na Islandu. Potonje služi kao dobar primjer kako proces proširenja mora biti dobitna situacija za sve uključene strane te da svi mogu učiti jedni od drugih. To će biti jako važno u trenutku kada se počne pregovarati o osjetljivim pitanjima kao što je npr. ribarstvo.

Ipak, pregovori bi mogli postati teži, s obzirom na ishod islandskih parlamentarnih izbora u travnju kojima se na vlast vratila oporba desnog centra koja se sastoji od desničarske Stranke nezavisnosti i centralističke agrarijanske Napredne stranke. Ovo bi moglo obustaviti pregovore o članstvu s EU-om jer obje stranke žele preispitati islandsku kandidaturu. Ipak, Odbor regija snažno podupire mogući ulazak Islanda u Europsku uniju i spreman je pojačati suradnju s islandskim lokalnim vlastima u svim relevantnim pitanjima, jer na Islandu, kao i drugdje, temeljna demokracija počinje na lokalnoj razini!

Zajednički savjetodavni odbor EU - bivša jugoslavenska Republika Makedonija odlučan u pružanju daljnje potpore procesu proširenja

Zajednički savjetodavni odbor EU - bivša jugoslavenska republika Makedonija, (u daljnjem tekstu ZSO) u predstojećem će razdoblju pomno pratiti postupak proširenja, kao i napredak u pristupnim pregovorima s bivšom jugoslavenskom republikom Makedonijom. Kao novi supredsjedatelj ZSO-a mogu potvrditi da će se poseban naglasak staviti na ulogu i suradnju lokalnih vlasti tijekom pregovora kako bi provedba pravne stečevine EU-a na lokalnoj razini bila što učinkovitija.

Nakon konstituiranja ZSO-a u 2012. g., članovi ZSO-a već su tijekom početnih rasprava naglasili potrebu za otvaranje pregovora s Makedonijom, kako je Europska komisija u više navrata i naglasila, a što bi bilo korisno ne samo za zemlju, već i cijelu EU.

Djelovanje ZSO-a za vrijeme trajanja ovoga mandata bit će, pored praćenja postupka proširenja, usmjereno na određena područja koja su predstavnici lokalnih vlasti iz bivše jugoslavenske republike Makedonije naveli kao najvažnija: prijenos iskustava lokalnih vlasti iz zemalja članica EU-a u korištenju strukturnih i kohezijskih fondova, transparentnost, dobro upravljanje i odgovornost na lokalnoj razini s naglaskom na borbi protiv korupcije i ulozi lokalnih vlasti u promicanju zaštite manjina.

Pri tome nas posebno veseli da je razdoblje ekstremne polarizacije u makedonskoj politici, koje je u drugoj polovici 2012. g. dovelo do zastoja cjelokupnog procesa reformi, završilo i da su uz pomoć sporazuma postignutih između parlamentarnih političkih stranaka stvoreni uvjeti za nastavljane ključnih reformi. To je presudno za stabilnost zemalja u kojima je od ključne važnosti nadvladati podjele na etničkoj osnovi.

Nastavak procesa decentralizacije, koji predstavlja jedan od glavnih elemenata Ohridskog sporazuma, nužan je za daljnji razvoj i jačanje uloge lokalnih vlasti u Makedoniji. Činjenica da su susjedne zemlje već članice EU-a dodatno ističe važnost teritorijalne i prekogranične suradnje koja bi, zajedno s promicanjem suradnje i dobrosusjedskih odnosa, mogla olakšati integraciju ove zemlje u EU.

Zemlje članice EU-a u svojim su zaključcima iz prosinca 2012. u određenoj mjeri priznale napore i napredak reformi u Makedoniji. Sada je potrebno poduzeti nove, konkretne korake. Ovogodišnji lokalni izbori, na kojima su kandidati iz proeuropski usmjerenih političkih stranaka dobili najveći broj glasova, potvrđuju ispravnost tog stajališta. Sada, nakon održanih izbora, očekujemo da novi makedonski članovi ZSO-a budu imenovani što prije. Članovi Odbora regija koji su sudjelovali u promatračkoj misiji na lokalnim izborima složili su se da su izbori većim dijelom provedeni pošteno i transparentno.

Kao potpredsjedajući ZSO-a htio bih na kraju naglasiti kako je važno da Makedonija zadrži zamah na svim područjima kako bi sa svoje strane osigurala da pristupni pregovori mogu početi u 2013. g. Dodatni naglasak potrebno je staviti na regionalnu politiku, usklađivanje strukturnih instrumenata i bolje upravljanje programima pretpristupne pomoći. ZSO će u tome podržati snagu preobrazbe procesa proširenja i ojačati odnose s lokalnim vlastima u bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji.

Ovo bi također predstavljalo veliki doprinos održavanju zamaha procesa proširenja koji ove godine bilježi velika postignuća na zapadnom Balkanu.

Strategija proširenja mora dobiti lokalnu dimenziju

Odbor regija EU-a (OR) uvjeren je da se kod ocjenjivanja postupka proširenja, kao i reformi i promjena koje je potrebno provesti u nekoj zemlji prije pristupanja Europskoj uniji, treba primjenjivati pristup višerazinskog upravljanja. Odbor regija iz tog razloga pridonosi strategiji proširenja EU-a kroz svoje bilateralne radne skupine i savjetodavne odbore u kojima sudjeluju lokalni i regionalni predstavnici iz zemalja proširenja kao i kroz svoja godišnja izvješća u kojima se ocjenjuju glavni izazovi i mogućnosti. Ove godine naša zadaća bila je posebno zanimljiva s obzirom na pristupanje Hrvatske EU-u, poboljšanu lokalnu demokraciju u nekim zemljama te napredak koji je Turska ostvarila u provođenju Pozitivne agende i otvaranju pregovora iz poglavlja regionalne politike.

Kao izvijestitelj snažno pozdravljam temeljitu analizu i sveobuhvatnu ocjenu zemalja kandidatkinja i potencijalnih zemalja kandidatkinja koju provodi Europska komisija, ali istovremeno smatram da broj jasnih prijedloga za uklanjanje propusta u primjeni pravne stečevine Zajednice nije dovoljan. Posebno žalim što Komisija, unatoč uzastopnim preporukama OR-a, još uvijek nije uvrstila potpunu ocjenu primjene načela višerazinskog upravljanja u izvješće o napretku. Svjesni smo da ne postoji poglavlje pravne stečevine Zajednice koje se bavi decentralizacijom u zemljama koje žele pristupiti EU-u, no predlažemo da se oblikuje niz mjerila koja bi zemljama koje provode takvu vrstu reforme pružila određene smjernice. Glavna uprava za proširenje pristala je pridati više pozornosti ovom pitanju i suradnji s Odborom regija prije objavljivanja sljedećeg izvješća Komisije.

Naposlijetku, integracija novih zemalja članica u EU može uspjeti samo ako su one u stanju primijeniti postojeće zakonodavstvo EU-a na svim razinama političke i upravne organizacije. Stoga te zemlje treba poticati da nastave s naporima na području decentralizacije i regionalizacije te da na odgovarajući način promijene svoje modele upravljanja kroz jačanje odgovornosti regionalnih i lokalnih vlasti i daljnje promicanje istinskih partnerstava među različitim razinama upravljanja. One također trebaju izgraditi zakonodavne, financijske i administrativne kapacitete regionalnih i lokalnih institucija. To će im za uzvrat omogućiti da na optimalan način iskoriste postojeću pretprijetnu pomoć te da se pripreme za održivu primjenu pravne stečevine EU-a.

Što se tiče nove članice kluba, Hrvatske, OR smatra da je još potrebno raditi na jačanju administrativnih kapaciteta potrebnih za primjenu i praćenje reforme javne uprave, posebice na lokalnoj razini. Daljnji naponi potrebni su i u pogledu uloge lokalnih i regionalnih uprava u budućem upravljanju strukturnim fondovima. Ipak, ako promotrimo decentralizaciju u širem smislu, Hrvatska je postigla dobar napredak. Međutim, središnja vlada u velikoj mjeri kontrolira postupak decentralizacije te je OR zatražio od Komisije da i nakon ulaska Hrvatske u EU nastavi s praćenjem, ocjenjivanjem i podržavanjem razvoja situacije na lokalnoj i regionalnoj razini kao i napretka postignutog u decentralizaciji. OR srdačno pozdravlja ulazak Hrvatske u EU 1. srpnja 2013. u skladu s jednim od svojih glavnih političkih prioriteta: osiguranjem uspješnog proširenja EU-a.

Proširenje predstavlja povijesnu priliku za Hrvatsku i zapadni Balkan

Prvi srpanj bit će veliki dan: ulaskom Hrvatske EU će se proširiti na 28 članica. Pristupanje jedne zemlje EU-u nije samo službeni postupak, već i prilika da se podrži demokracija i izgradi kvalitetnije i razvijenije društvo. Javnost je također svjesna prednosti: rezultati referenduma pokazuju da veći dio hrvatskog stanovništva podržava pristupanje EU-u. Pored činjenice da pristupanje EU-u može podržati i ojačati današnje gospodarstvo i društveni razvoj, ono i u povijesnom smislu predstavlja važan korak. Pristupanjem ove 28. zemlje članice EU je napravila još jedan korak prema ujedinjenju europskog kontinenta.

Kao predsjedateljica radne skupine za zapadni Balkan u Odboru regija, vrlo sam zadovoljna nedavnim obećavajućim razvojem događaja. Tako su na primjer parlamentarni izbori u Hrvatskoj, održani u prosincu 2011., protekli u duhu pluralizma, a organizacija izbora bila je učinkovitija i transparentnija nego prije. Nakon toga uslijedili su i daljnji koraci: 14. travnja održani su prvi izbori za Europski parlament, a nedavno je Neven Mimica, aktualni potpredsjednik Vlade, predložen za prvog hrvatskog povjerenika u Europskoj komisiji.

Iako pozdravljamo ulazak Hrvatske u EU, posao time još nije okončan. Naime, i u drugim zemljama zapadnog Balkana mora se nastaviti izgradnja razvijenijeg društva za građane. Perspektiva članstva u EU-u može u tome igrati važnu ulogu. Tako je mogućnost pristupanja EU-u u prošlosti dovela do poboljšanja suradnje između Hrvatske i Međunarodnog suda za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije, a nedavni sporazum postignut između Srbije i Kosova također u ovom kontekstu predstavlja prvi veliki korak naprijed. Sve ovo još jednom pokazuje da članstvo u EU-u nije samo političko pitanje, već da ono sa sobom nosi potencijal za poboljšanje svakodnevnog života građana na najrazličitije načine. U svim tim naporima ne smijemo zaboraviti ulogu lokalnih i regionalnih vlasti. Partnerstvo među različitim razinama upravljanja, kako u trenutnim zemljama članicama tako i u budućim članicama, igra ključnu ulogu.

Hrvatska je do sada napravila brojne velike korake unaprijed. Stoga je i logično da će pristupiti Europskoj uniji. Ulazak u Europsku uniju ne predstavlja završetak, već početak nove priče za Hrvatsku i druge članice EU-a. Gledamo u budućnost puni nade.

Luc Van den Brande
(BE/EPP), bivši predsjednik OR-a i izvijestitelj OR-a za izazove i mogućnosti koje donosi proširenje EU-a u 2012.-2013. g.

Mia De Vits
(BE/PES), predsjedateljica radne skupine OR-a za zapadni Balkan

Doreen Huddart
(UK/ALDE), članica Gradskog
vijeća Newcastlea

Nadziranjem izbora podržava se lokalna demokracija na zapadnom Balkanu

Članovi Odbora regija već više godina djeluju na razne načine kako bi podržali zemlje pristupnice iz bivšeg istočnog bloka, u tranziciji prema otvorenijem, demokratskom, gospodarskom i političkom uređenju. Redoviti sastanci naših radnih skupina donijeli su uzajamnu korist, omogućivši razmjenu ideja i uspoređivanje programa, odgovornosti i aktivnosti među vijećnicima lokalnih vlasti. S obzirom na to da sam sudjelovala u seminarima i razmjenama posjeta s dužnosnicima hrvatskih lokalnih vlasti, svjesna sam u kojoj je to mjeri pridonijelo promicanju rasta i pomaku prema novim gospodarskim strategijama.

Također nudimo potporu kroz nadziranje izbora, što činimo u suradnji s Kongresom Europe kroz zajedničke misije; te su misije organizirane učinkovito, prema standardima međunarodne prakse, a s Kongresom imamo dobru timsku suradnju. Moj interes za zapadni Balkan potječe iz vremena kada sam radila za humanitarne organizacije tijekom godina raspada Jugoslavije. Sjećam se teških zadataka UN-a i EU-a kada su u poslijeratnim godinama pokušavali uspostaviti nove demokratske strukture i sustave glasovanja umjesto prethodnih zmršenih administrativnih struktura. Iz razgovora s našim lokalnim osobljem, uočila sam njihovu nesigurnost i sumnju u odnosu na nove i neuobičajene postupke.

Kako sam nadzirala lokalne izbore na zapadnom Balkanu tijekom proteklog desetljeća, ohrabrujuće je bilo vidjeti napredak koji su te zemlje postigle. Ponekad smo se susretali s ljudima koji su bili otvoreno sumnjičavi prema transparentnijim postupcima i drukčijem načinu razmišljanja. Međutim, bilo je ohrabrujuće vidjeti kako

su mnoge zemlje prigrlile mogućnost sastavljanja novih ustava, poboljšanja svojih načina upravljanja glasačkim procesima i usavršavanja vještina svojeg osoblja. Entuzijazam lokalnih izbornih odbora i njihova želja da pruže kvalitetnu uslugu, kao i poboljšanja u informatičkoj tehnologiji predstavljaju razvoj kakav se mogao priželjkivati.

Jednom prilikom, kada je predsjednik općine jednog srpskog sela na Kosovu ukinuo predviđenu mogućnost korištenja škole kao biračkog mjesta, poduzetni lokalni izborni odbor otvorio je biračko mjesto u lokalnoj piceriji, prikladno zvanom „Anđeli i đavoli“, gdje su dočekali obimnu i neprekidnu bujicu glasača.

Drugom prilikom, stigavši u jednu seosku školu na Balkanu koja se koristila kao glasačko mjesto, naišli smo na desetine ljudi koji su stajali po hodnicima čekajući. Kada smo se raspitali o čemu je riječ, ispostavilo se da su dužnosnici odlučili zatvoriti biračko mjesto zbog pauze za ručak i poslali po čevape. Nakon naših pitanja, na brzinu su ponovno otvorili i dali stolce umornim seljanima koji su čekali u redu.

U posljednjih deset godina, u mnogim tranzicijskom zemljama osnovane su desetine političkih stranki, nadijevajući si vrlo slična imena i ističući slične programe; čini se da se sad stapaju u manji broj stranaka s jasnijim ciljem, sa znakovima političkog sazrijevanja.

Izazovi i mogućnosti koje nudi nadzor izbora dat će novim demokracijama priliku da uče iz raznih iskustava članova OR-a i da dobiju konstruktivne sugestije za budući rast i razvoj.

Prof. Dr. Franz Schausberger
(AT/EPP), predstavnik savezne
pokrajine Salzburg u Odboru
regija, predsjednik Instituta
regija Europe

Izazovi i prilike za hrvatske županije i općine

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju 1. srpnja 2013., 20 županija, grad Zagreb, 124 grada i 426 općina postat će isto tako dijelom Europske unije. Ulazak u Europsku uniju donosi ovim regionalnim i lokalnim jedinicama samouprave brojne mogućnosti, izazova i promjena. Županije i općine djelomično su se već pripremile za ulazak u Europsku uniju tako što su obučile svoju administraciju za profesionalnu uporabu regionalnih fondova Europske unije.

Nedovoljno uključivanje županija i općina u proces integracije u zadnjih nekoliko krugova proširenja donijelo je i nacionalnim vlastima i Europskoj uniji značajne probleme kod provođenja politika Europske unije i potrebnih reformi. Zbog toga je najbolji preduvjet za učinkovito korištenje fondova EU-a značajan prijenos ovlasti regionalne politike na regionalnu i lokalnu razinu u Hrvatskoj. Trenutno postoje velike gospodarske razlike između hrvatskih županija koje se mogu ukloniti ciljanom i primjerenim korištenjem sredstava iz regionalnih fondova EU-a. Omjer između bruto domaćeg proizvoda najsiromašnijih i najbogatijih županija Hrvatske (bez grada Za-

greba) je 1:10. Omjer između bruto domaćeg proizvoda najsiromašnije županije Ličko-senjske i grada Zagreba je 1:35.

Hrvatskoj u 2013. g. na raspolaganju stoji otprilike 650 milijuna eura, a u 2014. /2015. g. 3 milijarde eura iz fondova Europske unije. Veliki dio tog novca upotrijebit će se za regionalne projekte u području okoliša, infrastrukture i obnovljive energije. Nakon ulaska u Europsku uniju interese hrvatskih županija i općina u Odboru regija (OR) zastupat će devet članova. Pritom će oni dobiti pristup znanju, vještinama i mrežama mnogobrojnih županija, gradova i općina Europske unije.

Odbor regija nedavno je istaknuo da je potrebno uložiti znatne napore u reformu javne uprave u Hrvatskoj, posebno na lokalnoj razini. U procesu decentralizacije postignut je ohrabrujući napredak, ali taj proces izložen je jakoj kontroli od strane središnje vlasti. Županije, gradovi i općine nove države članice Hrvatske nakon pristupa Europskoj uniji bit će suočeni s mnogim izazovima koji također u sebi nose i puno prilika.

Crna Gora pokazuje izuzetnu predanost pristupnom procesu

Kroz svoje zajedničke savjetodavne odbore (ZSO-e) i radne skupine sa zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama, Odbor regija igra važnu ulogu u proširenju EU-a. Kao supredsjedatelj Zajedničkog savjetodavnog odbora sa Crnom Gorom, veliko mi je zadovoljstvo konstatirati izvanrednu suradnju između Odbora regija i crnogorskih lokalnih vlasti. Sve na čemu smo radili od uspostave ovog ZSO-a sada donosi plodove, čemu svjedoči i izuzetna predanost Crne Gore procesu pristupanja. Crna Gora je primjer pravog uspjeha: s pristupnim pregovorima počinje već dvije godine nakon što je dobila status kandidata.

Cilj Zajedničkog savjetodavnog odbora jest da sveobuhvatnim uključivanjem crnogorskih lokalnih vlasti doprinese procesu proširenja te da prati napredak pristupnih pregovora vođenjem rasprava o ključnim tematskim prioritetima od zajedničkog interesa za lokalne i regionalne vlasti. Tijekom sastanka održanog u Podgorici 4. lipnja, ZSO je raspravljao o zaštiti okoliša, s posebnim naglaskom na upravljanje otpadom. Tom prilikom, članovi

OR-a mogli su svojim crnogorskim kolegama prenijeti znanja i iskustva stečena na terenu.

Raspravljalo se i o zajedničkom izvješću pod naslovom „Povećanje apsorpcijskog kapaciteta pretpripravnih fondova EU-a i poboljšanje administrativnih kapaciteta na lokalnoj razini u Crnoj Gori“ u perspektivi njegovog konačnog usvajanja zakazanog za studeni ove godine. Naša rasprava s crnogorskim vlastima jasno je pokazala da su, usprkos poteškoćama i naporima s kojima su suočeni, svi sudionici na lokalnoj i nacionalnoj razini istinski zainteresirani za produbljivanje odnosa s EU-om i nastavljajući procesa reforme.

Proširenje ne smije izgubiti zamah. Države partneri poput Crne Gore, koje pokazuju izuzetnu predanost europskoj stvari i naporno rade na usklađivanju svog zakonodavnog okvira sa stečevinom Europske unije, dokazuju da europski projekt i perspektiva integracije u europsku obitelj djeluju kao uporišta za konsolidaciju demokracije i gospodarsko blagostanje širom Europe.

Stanisław Szwabski

(PL/EA), predsjedatelj
Gradskog vijeća Gdynije,
supredsjedatelj Zajedničkog
savjetodavnog odbora OR-a i
Crne Gore

Trenutno stanje proširenja EU-a.

Pristupanje Hrvatske EU-u očekuje se 1. srpnja. Trenutno pet zemalja ima status zemlje kandidatkinje (bivša jugoslavenska Republika Makedonija, Island, Crna Gora, Srbija i Turska), a tri potencijalnim zemljama kandidatkinjama obećana je mogućnost pristupanja kada za to budu spremne (Albaniji, Bosni i Hercegovini te Kosovu*).

Dalia Grybauskaitė
predsjednica
Republike Litve

Snažne lokalne i regionalne vlade za snažniju Europu

Litva ima zadatak i čast predsjedanja Vijećem Europske unije u vrlo problematičnim vremenima. Europa mora nastaviti s donošenjem odlučnih i dosljednih odluka kako bi izašla iz financijske krize i utemeljila smjernice za gospodarski rast i razvoj u nadolazećim godinama.

Međutim, u stremljenju da postignemo zajedničke ciljeve nipošto ne smijemo zaboraviti obične Europljane. Krajnji cilj Europske unije je osigurati njihovo blagostanje i time podržati njihovu vjeru u Europu. Čelnici europskih nacija i institucija moraju poslušati Europljane, saslušati njihove najveće brige i pomoći im u provođenju inicijativa i ideja. Stoga je vrlo značajno da je 2013. proglašena Europskom godinom građana.

Samouprava i zajednice imaju glavnu ulogu u približavanju Europe svakom pojedinom građaninu. Pristupanjem Hrvatske, Europska unija ne samo da će ujediniti 28 država članica, već i gotovo 100 000 lokalnih tijela vlasti. Samouprava izravno provodi više od tri četvrtine pravne stečevine Zajednice što je čini ključnim sudionikom u postizanju zajedničkih europskih ciljeva.

Odbor regija u tom kontekstu igra važnu ulogu kao savjetodavno tijelo Europe koje predstavlja podnacionalne vlade. Savjetovanjima s članovima Odbora, koje čine izabrani regionalni i lokalni čelnici, stvaraju se uvjeti za poboljšanje europskog zakonodavstva, uzimaju se u obzir posebne potrebe manjih europskih regija te se iskorištava njihov potencijal.

Ciljani rad i mali uspješni projekti na lokalnoj razini mogu dovesti do velikih dostignuća. Tako, na primjer, obnova stambenih zgrada i građevina u javnom sektoru ne samo da smanjuje troškove nego doprinosi i zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti. Korištenje lokalnih resursa unaprijedit će sigurnost opskrbe energijom, dok će poboljšani regionalni uvjeti života i rada proširiti povezanost i poboljšati konkurentnost.

Povijest litavske lokalne samouprave seže više od šest stoljeća unatrag. Nakon ponovne uspostave litavske neovisnosti 1990. godine prvi održani neovisni izbori bili su za lokalna općinska vijeća. Kao ključni čimbenik izgradnje državnosti, litavska lokalna samouprava još uvijek je aktivan sudionik u procesu europske integracije i važan partner u provedbi kohezijske politike, politike ruralnog razvoja i drugih politika.

Putujući po Litvi i upoznavajući lokalne zajednice, primjećujem pozitivne promjene koje se događaju u našoj zemlji. Od iznimne je važnosti izravni utjecaj koji potpore Europske unije imaju na živote naših ljudi. Zahvaljujući moderniziranoj infrastrukturi i dostupnosti fondova za lokalne inicijative, lokalne zajednice postale su dinamičnije te lakše poduzimaju akcije bez čekanja na odluke ili upute od negdje drugdje. Ove promjene jasno pokazuju da Europska unija ne samo da unapređuje naš životni standard već promiče i europski identitet.

Drago mi je vidjeti da općine građanima i zajednicama nude nove mogućnosti za provođenje ideja u djelo, ostvarenje ciljeva i poboljšanje dobrobiti. Samouprava je razina vlasti najbliža ljudima te je stoga u najboljoj poziciji da riješi probleme i brige ljudi i da sasluša njihove ideje i pitanja.

Snažna i učinkovita samouprava promiče gospodarski razvoj u Europi kao cjeline, što je glavni prioritet programa litavskog predsjedanja Europskom unijom. Stoga nastojeći pospješiti gospodarski rast i stvoriti nova radna mjesta podržavamo najsnažniju moguću suradnju s lokalnim i regionalnim samoupravama, njihovu međusobnu suradnju, kao i njihovu uključenost u svaku pojedinu fazu donošenja i provođenja odluka.

Vizija budućnosti Europe počinje na lokalnoj razini. Samo Europljani sami, njihove aktivne zajednice i snažne lokalne i regionalne samouprave, mogu raditi zajedno na izgradnji vjerodostojne i otvorene Europe koja raste i kakvu svi želimo.

Arnoldas Abramavičius
voditelj litavskog
izaslanstva
u Odboru regija

Predsjedanje EU-om po prvi puta u rukama baltičke države

Druga polovica 2013. g., kada Litva preuzima predsjedanje EU-om, bit će iznimno izazovan period. S manje od godine dana do izbora za Europski parlament i sa radom na zakonodavstvu koji je potrebno dovršiti do kraja mandata Europske komisije, predsjedništvo će se suočiti s izazovom predvođenja potrage za najboljim načinom izlaska iz gospodarske krize te, najvjerojatnije, završavanja pregovora o novome financijskom okviru. Litvansko predsjedništvo stoga želi zauzeti ulogu poštenog posrednika koji doprinosi sveopćem dobru europske integracije.

Ovo predsjedništvo morat će se suočiti s 520 zakonodavnih inicijativa EU-a, od kojih je 115 već označeno većim prioritetima. Litvansko predsjedništvo težit će napretku u prioritetnoj zakonodavnoj dosjeima kao što su gospo-

darsko upravljanje i financijska stabilnost te dovršavanju uredbi za provedbu višegodišnjeg proračuna EU-a za razdoblje 2014.-2020.

Međutim, imat ćemo na umu činjenicu da život ne počinje niti završava s financijskim okvirom. Ne smiju se zanemariti niti daljnji rad na tekućim inicijativama i težak te ponekad manje uočljiv svakodnevni posao provođenja odluka koje su često donesene mnogo ranije. To osobito vrijedi za lokalne i regionalne vlasti kao razinu vlasti najbližu građanima i sa zadaćom da se brine za male detalje koji nam olakšavaju život.

Litvansko predsjedništvo prati slično načelo nastavljanja i, što je još važnije, dovršavanja tekućih inicijativa te poticanja rješavanja pitanja kojima je prethodno posvećeno

manje pozornosti. Koristeći postupan pristup pitanjima, Litva će se potruditi promicati neprekidan gospodarski rast i konkurentnost podupiranjem zapošljavanja, financijske održivosti i energetske sigurnosti kao najvažnijih prioriteta Europske unije.

Uključit ćemo četiri dodatna prioriteta koji uvelike dopunjuju postojeće politike i usmjereni su na smanjivanje jaza između zakonodavstva i postojećih politika. Cilj prioriteta energetske sigurnosti nije samo doprinijeti rješavanju trenutne situacije u trima baltičkim državama, koje su de facto energetske otoci gotovo u potpunosti odvojeni od ostatka EU-a, nego i jačanje unutarnjeg energetske tržišta i jačanje vanjske energetske politike EU-a. Zahtjev za učinkovitom provedbom strategije EU-a za Baltičku regiju neće samo dodatno doprinijeti poboljšanju uvjeta života, rada i studiranja te infrastrukture i komunikacija oko Baltičkog mora, nego će i na bolji način prikazati ovu iznimno uspješnu inicijativu kao primjer dobre prakse za ostatak EU-a. Prioritet približavanja država istočnog partnerstva EU-u ujedno je dugoročni cilj izgradnje sigurnijeg i boljeg susjedstva na istoku te je upotpunjen prioritetom osiguranja fizičke sigurnosti uzduž vanjskih granica kroz učinkovito upravljanje, uključujući bližu suradnju među institucijama odgovornima za zaštitu granica uz jačanje napora u borbi protiv krijumčarenja i prijevara.

Dva dokumenta koje je litvansko predsjedništvo zatražilo od OR-a bavit će se nekima od ovih prioriteta – mišljenje o ulozi lokalnih i regionalnih vlasti u promicanju mjera za energetske učinkovitost u socijalnim stanovima i privatnim kućanstvima te mišljenje o stavu lokalnih i regionalnih vlasti o boljem planiranju i potrošnji u okviru nove financijske perspektive.

Istovremeno, mi članovi skupštine izabranih predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti Europske unije dat ćemo sve od sebe u pogledu promicanja pitanja kojima se naš program bavi, a koja odgovaraju prioritetima ovoga predsjedništva. Jedno od najvažnijih pitanja jest promicanje rasta i zapošljavanja u našim regijama, osiguravajući potpuno razvijene i povoljne životne i radne uvjete. Energetska sigurnost, koja se nalazi među prioritetima ovoga predsjedništva, jedno je od područja u kojima je to moguće postići – promicanje lokalnih izvora energije i biogoriva, poticanje istraživanja i razvoja u tome sektoru, otvaranje radnih mjesta i stvaranje veće dodane vrijednosti savršeni su primjeri područja u kojima je moguće stvoriti sinergiju između različitih sektora. Opseg i prilagodljivost takvih projekata u isto vrijeme lokalne i regionalne vlasti čini najboljim predvodnicima takvih inicijativa.

Svjesni smo da lokalne i regionalne vlasti također mogu postati ključni suradnici za vanjske politike EU-a, s obzirom na to da su one svakodnevno uvrštene u naš program rada. To je osobito važno u izgradnji partnerstava s našim najbližim susjedima, pri čemu se prekogranična suradnja lokalnih i regionalnih vlasti pokazala kao snažan instrument okupljanja ljudi u stabilne strukture dugotrajne suradnje. U ovome je području Europska unija već stvorila niz instrumenata koje je tek potrebno dalje razvijati i promicati, kao što su prekogranični programi suradnje Europskog instrumenta za susjedstvo i partnerstvo (programi ENPI CBC), značajno pridonoseći približavanju prekograničnih područja kako izravno (poboljšanom

infrastrukturom) i neizravno (poboljšanjem ljudskih kontakata). U pogledu vanjskih i unutarnjih prekograničnih programa suradnje EU-a Litva može mnogo pridonijeti uspjehu priča naših općina (sve osim 7 litvanskih lokalnih vlasti smještene su u pograničnim regijama) zahvaljujući najboljim praksama korištenim pri iznimno uspješnom upravljanju programom ENPI CBC Litva-Latvija-Bjelorusija te programom Interreg IIIA Litva-Poljska-Kalinjingrad iz prethodnog razdoblja koje je vodilo zajedničko tehničko tajništvo smješteno u Vilnius.

Na višoj i vidljivijoj političkoj razini unutar Odbora regija razvili smo obrasce za raspravu kao što je Konferencija lokalnih i regionalnih vlasti za istočno partnerstvo (CORLEAP) koja zajedno sa sličnim obrascem za regiju Sredozemlja (ARLEM) pruža jedinstvenu arenu za razmjene najboljih praksi na lokalnoj i regionalnoj razini i razvoj inicijativa politike na obje strane vanjskih granica EU-a.

Od više od 200 događaja koji će se održati u Litvi za vrijeme kratkog razdoblja predsjedništva, 7 će biti u izravnoj vezi s aktivnostima OR-a. To uključuje tradicionalni vanjski sastanak Predsjedništva OR-a koji će se 3. rujna održati u Vilnius te popratni sastanak CORLEAP-a koji će također okupiti predstavnike država istočnog partnerstva EU-a. Povjerenstvo NAT će 18. i 19. srpnja u Kaunasu raspraviti svoj dnevni red kao i potrebu za poboljšanjem ruralnih politika, dok će se povjerenstvo ENVE usredotočiti na prioritete litavskog predsjedništva na svojem sastanku 2. rujna. O ovoj će se temi dalje raspravljati na konferenciji strategije Europa 2020. pod nazivom "Učinkovitije korištenje resursa". Uz to, Europska pučka stranka sastat će se u Kaunasu 18. i 19. listopada, dok će se Europski savez sastati u Panevėžysu 30. rujna.

Ususret šest dinamičnih mjeseci koji su pred Litvom i cijelim EU-om, siguran sam da će litvansko predsjedništvo i svih 60 općina dati sve od sebe da potaknu europski program u pogledu ispunjavanja zajedničkih ciljeva Europe, istovremeno je približavajući njezinim građanima.

Treća konferencija za decentraliziranu suradnju: lokalne vlasti kao ključni pokretači u politici razvoja

Predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti iz EU-a i zemalja u razvoju okupili su se 9. i 10. travnja u Bruxellesu s ciljem promicanja politike održivog razvoja čiji su ključni pokretači lokalne vlasti. Treće izdanje „Konferencije za decentraliziranu suradnju“ također je sudionicima pružilo mogućnost za ponovno pozivanje da se 2015. godina proglasi „Europskom godinom razvoja“. Ovaj događaj, koji su zajedno organizirali Odbor regija (OR) i Europska komisija, označava novu fazu uključivanja regija i gradova u politike razvoja u vremenu punom izazova: tekući pregovori o narednom proračunu EU-a odredit će buduće financiranje politika EU-a, dok Europska komisija istovremeno radi na povećanju učinka politike razvoja, osobito kroz novu inicijativu kojoj je cilj poboljšanje uloge lokalnih vlasti u razvoju, o čemu će kasnije ove godine biti izrađena komunikacija. Također se na globalnoj razini održavaju rasprave o stvaranju novog programa za globalni razvoj za sljedećih 20-30 godina koji bi naslijedio Ciljeve za milenijски razvoj.

Predsjednik OR-a Ramón Luis Valcárcel Siso izrazio je želju da komunikacija Komisije omogući približavanje ustanovljenju višerazinskog partnerstva s lokalnim i regionalnim vlastima za jedan korak: „Kada lokalne značajke imaju snažan utjecaj na sadržaj politike, u smislu da se politika mora prilagoditi određenom kontekstu, u tom slučaju lokalne i regionalne vlasti moraju u potpunosti preuzeti odgovornost. Stoga je izrazito važno da je suradnja za razvoj usmjerena na izgrađivanje kapaciteta partnera, osobito kapaciteta za stvaranje i korištenje vlastitih resursa.“ Predsjednik smatra da upravo u tome smjeru treba ići sljedeća komunikacija Komisije.

Prva potpredsjednica OR-a Mercedes Bresso naglasila je dodanu vrijednost koju EU donosi suradnji u razvoju zahvaljujući iskustvu stečenom kroz svoju kohezijsku politiku: „Takva politika razvoja, usmjerena na teritorij, uvelike je slična kohezijskoj politici EU-a, koja za cilj ima jačanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije uz istovremeno davanje potpore regijama koje zaostaju. Stoga EU na ovom području ima snažnu prednost, kao i iskustvo, znanje i vještine koje se dalje mogu razvijati na dobrobit zemalja u razvoju. U tom kontekstu decentralizirana suradnja s partnerskim zemljama dodatno pokazuje svoju važnost.“

Europski povjerenik za suradnju u razvoju Andris Piebalgs potvrdio je potrebu za stavljanjem većeg naglaska na teritorijalni pristup razvoju: „Osobito smatramo da je veća uloga lokalnih vlasti u partnerskim zemljama ključ za postizanje boljeg upravljanja i ispunjavanje ciljeva održivog razvoja utvrđenih na međunarodnoj razini. To je jedan od razloga zašto Komisija trenutno radi na komunikaciji o ulozi lokalnih vlasti u razvoju.”

OR i Vijeće lokalnih vlasti Zapadnoafričke gospodarske i monetarne unije (WAEMU) također su potpisali memorandum o razumijevanju u cilju jačanja suradnje između ove dvije institucije u promicanju ciljeva višerazinskog upravljanja i lokalne demokracije. Tim sporazumom želi se povećati sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti unutar predstavničkih političkih tijela i promicati ideju održivih gradova i regija. Cilj je također podržavanje izgradnje kapaciteta lokalnih vlasti. Prilikom potpisivanja sporazuma u ime WAEMU-a, gradonačelnik Parakoua i potpredsjednik Vijeća lokalnih zajednica WAEMU-a Soulé Alagbe (Benin) naglasio je dodanu vrijednost decentralizirane suradnje i izgradnje kapaciteta za lokalne i regionalne vlasti.

Lucia Mrazova
Youth Media Team, Istanbul

Europa gubi svoj sjaj u očima mladih Turaka

Već skoro godinu dana živim u gradu na dva kontinenta – veličanstvenom Istanbulu. Nakon iskustva pod europskim staklenim zvonom u Bruxellesu, započela sam novu karijeru u Turskoj. Privlači li Turska sada više mladih Europljana? Jesu li, s druge strane, mladi Turci i dalje privučeni EU-om? Ulaskom u ponešto drukčiju zajednicu mladih ljudi dobila sam mogućnost promotriti EU iz njihove perspektive.

Kao mladoj obrazovanoj osobi u srednjim dvadesetima koja je prošla brojne prakse i tražila posao u EU-u pogođenom krizom, dogodio mi se zanimljiv fenomen. Priznajem da me baš i ne odlikuje strpljivost, no trebalo je proći određeno razdoblje svakodnevnice i naporne potrage za poslom da napokon podlegnem iskušenju odlaska u Tursku umjesto čekanja na europsku priliku koja nikako nije dolazila. Danas, na satovima turskog jezika u srcu Istanbula, sjedim pored brojnih polaznika s juga Europe – Grka, Španjolaca, Ciprana. Stopili smo se s velikom brojem mladih Turaka – populacijom od 28 milijuna ljudi u dobi između 15 i 30 godina (otprilike 40% stanovnika). Tek svaki deseti od tih mladih ljudi imao je priliku putovati u inozemstvo – ne samo iz financijskih razloga, već i zato što je postupak dobivanja vize iznimno zamršen. Iako dolaze iz države koja je započela pregovore o pristupanju EU-u, Turci koji posjećuju EU ne osjećaju se „europskijima“ od drugih turista iz Azije ili Amerike.

Budući da se, zahvaljujući brzom gospodarskom razvoju, otvaraju mogućnosti zapošljavanja, a poznata sredina rado prima povratnike, tisuće Turaka koji su godinama živjeli u Europi sada se vraćaju kući. Riječ „kriza“ postala je sinonim za frustraciju i nesigurnost, i to ne samo među starijim ljudima. No, Turci vlastitu domovinu više ne doživljavaju na romantičan način, njezino ime više nije uklesano u kamenu. Razmišljaju o tome kako se u Istanbulu doslovno svakog mjeseca otvaraju novi hoteli i trgovački centri. Gospodarski razvoj zemlje se nastavlja i, što je mladim Turcima još privlačnije, opća stopa nezaposlenosti niža je od prosječne stope u EU-27.

Podrška Europskoj uniji ne slabi samo u Turskoj, već dostiže i najnižu razinu u povijesti među državama članicama. Jedini mladi ljudi u Turskoj koji još uvijek vjeruju u veličanstvenost ideje pridruživanja europskoj „eliti“ oni su koji su već imali dobrobiti od EU-a, kao što su bivši sudionici programa Erasmus ili sudionici programa EU-a kao što je Youth in Action, a takvih nije mnogo. Je li EU danas, iako se nalazi na prekretnici, i dalje sposobna privući mlađu generaciju koje čine skoro polovicu turske populacije? Većina ljudi u Turskoj počinje vjerovati da će, u trenutku kada Europljani shvate da bi im Turska mogla biti potrebna u gospodarskom smislu, jednostavno biti prekasno da bi se poželjeli pridružiti. ■

Prof. dr. Nezih Orhon
Dekan Fakulteta
komunikacijskih znanosti
Sveučilišta u Anadoliji

Europska gospodarska kriza pokvarila je mišljenje mladih Turaka o EU-u

U posljednjih 10 godina zanimanje za EU u Turskoj nedvojbeno je oslabilo, no mladi Turci još uvijek smatraju da ima nade za Europu. Studije provedene 2003. i 2012. g. pokazuju znatan pad zanimanja turske javnosti za EU. U 2003. g. 69,3% javnosti u Turskoj podržavalo je ulazak u EU, no ta je brojka 2012. g. pala na 47,1%.

Značajne su brojke koje pokazuju potporu mladih Turaka ulasku u EU. U svibnju 2013. ciljane skupine u različitim sveučilišnim i gradskim sredinama pokazale su da 52% mladih Turaka podržava ulazak u EU dok se 45% njih protivi pridruživanju Turske. Ostalih 3% smatraju da EU nikada neće prihvatiti Tursku kao državu članicu.

Od 52% onih koji su za ulazak u EU, 55% snažno naglašava važnost razvoja ljudskih prava, tolerancije i demokracije koji bi se dogodio u Turskoj kada bi se pridružila EU-u. Drugi je kriterij ekonomski razvoj unutar EU-a (u

18% odgovora), a treći slobodno kretanje unutar EU-a (u 12% odgovora).

Ispitanici koji su se izjasnili protiv pridruživanja Turske (45%) kao najvažniji razlog svojeg protivljenja navode gospodarsku krizu (u gotovo 80% odgovora). Drugi navedeni razlog jest religijska i kulturna razlika između Europe i Turske (u gotovo 35% odgovora). Treći je razlog niža razina suradnje i uzajamne podrške među državama članicama EU-a (u gotovo 28% odgovora).

Stoga, mladi u Turskoj iz dobrih razloga i dalje podržavaju ulazak u EU, a to su demokracija, tolerancija i ljudska prava. Međutim, ti isti mladi zabrinuti su zbog tekuće gospodarske krize u EU-u. Snažnija bi Europa, po svemu sudeći, potaknula povjerenje mladih Turaka u pridruživanje Turske. ■

Sastanak kluba ALDE u Dresdenu radi rasprave o ulaganju u gospodarski razvoj

Lajtmotiv sastanka kluba ALDE Odbora regija održanog 21. lipnja 2013. izvan OR-a, bio je razmatranje mnoštva sredstava za potporu poduzećima i ulaganje u gospodarski razvoj. Sastanak je održan u Dresdenu na poziv članova ALDE-a, dr. Jürgena Martensa (ministra u pokrajinskoj vladi Saske) i Rolanda Wernera (državnog tajnika u pokrajinskoj vladi Saske), a teme o kojima se na njemu raspravljalo protezale su se od ulaganja za gospodarski razvoj do infrastruktura u integriranoj Europi. Budući da Slobodna država Saska snažno zagovara daljnji razvoj prometnog koridora sjever-jug koji povezuje Dresden s Pragom i nastavlja prema jugoistoku Europe, drugi dio sastanka bio je posvećen transeuropskoj prometnoj mreži TEN-T i prednostima širenja te mreže u cilju prilagođavanja sve većem obimu prometa. Daljnji razvoj osi 22 mreže TEN-T koja prolazi kroz Dresden znatno bi potakao gospodarski razvoj u regiji. Glavni govornici bili su, između ostalih, Michael Theurer, zastupnik u Europskom parlamentu i član kluba ALDE, zatim zastupnik u Europ-

skom parlamentu Gilles Savary (koordinator mreže TEN-T) i Jan Ilík, predstavnik češkog Ministarstva prometa. ■

Publikacija kluba PES: *Zapošljavanje mladih - Ostvarimo to zajedno!*

Nezapamćene razine nezaposlenosti mladih u mnogim dijelovima EU, pogotovo u državama članicama koje se suočavaju sa značajnim proračunskim ograničenjima, ozbiljno potkopavaju izgleda za posao cijele jedne generacije mladih Europljana. Nezaposlenost mladih više ne pogađa samo osobe koje su iz bilo kojih razloga nekvalificirane već postaje stvarnost za mnogo mladih ljudi koji su uspješno završili svoje stručno ili sveučilišno obrazovanje te usprkos tome ne mogu naći posao ili im se nude nesigurna radna mjesta.

Klub PES u Odboru regija postavio je pitanje nezaposlenosti mladih u središte svojih političkih prioriteta i vjeruje da lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u točnom određivanju izazova i mogućnosti te učinkovitoj primjeni mjera koje potiču zapošljavanje mladih. Međusobno učenje i uspoređivanje zabilješki o dobrim i lošim iskustvima u određenim regijama sastavni je dio

ove zadaće. Ipak, trebaju nam i europske inicijative koje bi pomogle u otvaranju novih radnih mjesta i rješavanju problema nezaposlenosti mladih.

Publikacija *Zapošljavanje mladih: Ostvarimo to zajedno!* na jednom mjestu prikazuje činjenice, brojke i najbolje prakse iz cijelog EU-a, koje su prvenstveno prikupili članovi kluba PES u OR-u, te konkretne političke prijedloge Europskih socijalista i njima srodnih skupina za poticanje zapošljavanja mladih. O temi se opširno raspravljalo za vrijeme seminara kluba PES u sklopu Open Days 2012. g. U ovoj se publikaciji ne želi naglasiti da je ona potpuna već je njezin cilj podići svijest o pitanju koje zahtijeva hitno i odlučno djelovanje svih razina vlasti. Besplatni primjerci publikacije (na engleskom, francuskom ili njemačkom) mogu se naručiti na internetskoj stranici kluba PES: <http://pes.cor.europa.eu> ■

Dr Michael Schneider
(DE/EPP), državni tajnik
i predstavnik savezne
pokrajine Sachsen-Anhalt
pri njemačkoj saveznoj
vladi, izvjestitelj Odbora
regija za mišljenje „Procjena
teritorijalnog učinka“

Procjena teritorijalnog učinka - instrument koji pruža dodatnu europsku vrijednost

Procjena teritorijalnog učinka instrument je koji se koristi za procjenu prostornih učinaka politika EU-a na općine i regije. Iako naziv zvuči dosta apstraktno, on u biti znači da se u sklopu uobičajenog postupka procjene učinka zakonski prijedlozi i slične mjere prije provedbe ocjenjuju u pogledu njihovog teritorijalnog učinka. S obzirom na to da su odgovornosti u brojnim područjima politika podijeljene između više razina, ovaj instrument može doprinijeti preciznijem opisu očekivane dodane vrijednosti, a na taj način doprinijeti supsidijarnosti i proporcionalnosti europskog djelovanja.

Najbolji način da se to ostvari jest uključivanje općina i regija - kao razina upravljanja koje su najbliže građanima - u pripremu političkih inicijativa EU-a. Time bi se istovremeno zajamčilo usklađivanje planiranih mjera s lokalnim uvjetima. Ja se zalažem za to da se ni jedno političko područje ne isključi iz procjene teritorijalnog učinka zato što se učinci mogu prepoznati tek nakon obavljanja procjene. Također, smatram da se negiranje teritorijalnih učinaka treba obrazložiti. Na područjima s posebno izraženom prostornom dimenzijom - poput infrastrukture, kohezijske politike, okoliša i energije - takve procjene trebaju biti obavezne.

U mišljenju se stoga traži jasnija definicija koncepta teritorijalne kohezije i njezinih ciljeva na razini EU-a te daljnja razrada uloge i metodologije procjene teritorijalnog učinka. Komisiji se upućuje prijedlog za uspostavu

vu uske suradnje između partnera bitnih za procjenu teritorijalnog učinka, među koje se po svojoj prirodi ubraja i Odbor regija. Nadalje, od Komisije se traži da u sljedećem izvješću o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji predstavi analizu mogućeg poboljšanja koordinacije politika EU-a za poticanje teritorijalne kohezije i veće uzimanje u obzir prostornih dimenzija politika EU-a kroz sustavnu primjenu procjene teritorijalnog učinka.

Pored toga predlažem da se u sklopu stalnog praćenja strategije Europa 2020. više pažnje posveti njezinim prostornim učincima. Kod višerazinskog sustava upravljanja partnerstva predstavljaju ključni element za provođenje strategije Europa 2020. Stoga je bitno da se naglasak stavi na jačanje pristupa koji se temelji na specifičnostima prostora. Instrument procjene teritorijalnog učinka mogao bi se koristiti za izradu ocjene tijekom provođenja strategije Europa 2020. u svrhu analize postignutih rezultata.

Za jačanje uloge procjene teritorijalnog učinka nisu potrebni pravni akti na razini EU-a te bi trebalo što je više moguće izbjeći stvaranje birokratskog tereta. Koordinacijom unutar Komisije može se osigurati bolje uvažavanje teritorijalnih potreba u sklopu opće procjene teritorijalnog učinka. Uvjeren sam da instrument procjene teritorijalnog učinka može s malim ulaganjima donijeti velike koristi.

Michel Lebrun
(EPP/BE), zastupnik skupštine
Francuske zajednice u Belgiji

Odlaganje otpada predstavlja trošak, ne samo financijski, već i ekološki i zdravstveni

Na poticaj Europske komisije, Odbor regija trenutno donosi mišljenje o preispitivanju ključnih ciljeva Europske unije. Ovim mišljenjem pokušavaju se postaviti temelji razmišljanju kojim bi se preispitale tri direktive koje reguliraju ovu domenu, odnosno Okvirna direktiva, Direktiva u vezi s odlaganjem otpada, kao i Direktiva o ambalaži. Ova bi reforma također trebala biti dio budućeg Sedmog akcijskog programa za zaštitu okoliša i pružiti potporu provođenju Inicijative za očuvanje sirovina.

Već sada, određen broj država članica te lokalnih i regionalnih vlasti postižu bolje rezultate od zadanih, ali postoje i velike razlike među postignućima najuspješnijih i zaostajanih članica Unije. Imajući u vidu taj dvojak zaključak, predloženo mišljenje ima visoke ambicije. Stroža hijerarhija gospodarenja otpadom predstavlja bitnu okosnicu

tog mišljenja koje sprečavanje nastanka otpada postavlja kao apsolutni prioritet borbe protiv akumulacije otpada i za očuvanje europskih prirodnih resursa. Ono također podržava postavljanje viših kvantitativnih i kvalitativnih ciljeva za sortiranje, čišćenje, ponovno korištenje, reciklažu te energetske i kaloričke uporabu otpada.

Sve te mjere idu k jednom konačnom cilju: maksimalnom smanjivanju odlaganja otpada, odakle god da potječe i koje god da je prirode. Naime odlaganje otpada predstavlja određen trošak, ne samo financijski, već i ekološki i zdravstveni, koji svaka zemlja članica, svako lokalno i regionalno tijelo, svaki građanin moraju svakodnevno plaćati. Ovim mišljenjem Odbor regija nastoji spriječiti da taj trošak postane neizdrživ teret za buduće naraštaje.

Šest milijardi eura namijenjenih inicijativi za zapošljavanje mladih još uvijek su nedostatan poticaj za suočavanje s težinom ovog problema

Mišljenje o Paketu za zapošljavanje mladih koje je OR-ovo povjerenstvo EDUC odobrilo 25. travnja 2013. zauzima iznimno važan položaj u pogledu situacije u kojoj se mladi u Europi danas nalaze. Stoga Europa, u kontekstu u kojem bi još nedosegnuti razmjeri nezaposlenosti mladih mogli ozbiljno dovesti u pitanje stanje socijalne kohezije u Europskoj uniji, prema novim generacijama ima dužnost postaviti temelje za aktivniju politiku tržišta rada.

Regije predstavljaju najprikladniju razinu za procjenu potreba na terenu i stanja mladih te moraju biti u potpunosti uključene u definiranje i provedbu novih strategija i mogućnosti intervencije, a putem mišljenja dobivaju mogućnost usmjeravanja Europske komisije u njezinom radu, pružajući dragocjen doprinos s terena. Polazeći od činjenice da problem nezaposlenosti mladih zahvaća sve veći dio te populacije, uključujući one koji su stekli fakultetsko obrazovanje, a nisu se uspjeli uključiti u tržište rada, u ovom se mišljenju od Komisije traži da proširi ciljnu skupinu strategije za mlade do 30 godina starosti.

Stažiranja pritom trebaju biti kvalitetan instrument za pristup tržištu rada. Stoga je mlade potrebno zaštititi

od iskorištavanja i njihove moguće zlouporabe putem tog instrumenta. Potrebno je, dakle, snažno naglasiti ideju dostojanstva stažista te se od Komisije traži da što je prije moguće da preporuku koja će svim državama članicama odrediti zajedničke minimalne standarde kvalitete. Uz problem uvođenja mladih u postupak stjecanja kvalifikacija za pristup tržištu rada usko su vezane teme pripravnštva za koje se preporučuje korištenje i razmjena dobrih praksi, kao i teme mobilnosti, u vezi s kojom se naglašava važnost modernizacije mreže EU-RES.

Ove mjere zajedno mogu novim generacijama pružiti maksimalnu korist samo ako se navedeni instrumenti uvrste u zajednički okvir za sve subjekte koji mlade prate kroz školovanje i zapošljavanje kako bi se stvorio plan socijalnog ulaganja koji bi uključio društvo u cjelini. U vezi s tim nužno je da Unija skupi hrabrosti za povećanje sredstava namijenjenih ovim politikama. Prema odluci Europskog vijeća od veljače ove godine, 6 milijardi eura namijenjenih inicijativi za zapošljavanje mladih još uvijek su nedostatan poticaj za suočavanje s važnošću ovog problema. ■

Enrico Rossi

(IT/PES), izvjestitelj OR-a za Paket Europske komisije za zapošljavanje mladih

Tržište rada bez granica – novo mišljenje OR-a razmatra situaciju osoba koje svakodnevno prelaze granicu

Odbor regija (OR) za lipanj 2013. priprema vlastito mišljenje na temu: "Osobe koje svakodnevno prelaze granicu – bilanca nakon 20 godina postojanja unutarnjeg tržišta: problemi i izgledi za budućnost." Nakon prvog mišljenja iz 2004. godine ovo je već drugo mišljenje OR-a koje razmatra probleme i izazove mobilnosti na tržištu rada u europskim pograničnim regijama. Izvjestiteljem je, kao i 2004., imenovan Karl-Heinz Lambertz, predsjednik vlade Njemačke zajednice u Belgiji. Glavni tajnik Udruge europskih pograničnih regija (Association of European Border Regions, AEBR) Martín Guillermo Ramírez prati mišljenje u svojstvu stručnjaka. Udruga je 2012. g. objavila iscrpno izvješće o informativnim službama dostupnim osobama koje svakodnevno prelaze granicu i najčešćim preprekama za mobilnost (www.aebr.eu). U njemu se posebice objašnjava koliko je važna sistematska prekogranična suradnja između regionalnih i lokalnih vlasti u cilju nadilaženja poteškoća u mobilnosti.

Mogućnost dobivanja radnog mjesta ili zapošljavanje preko nacionalnih granica poslodavcima i posloprimcima otvara nove mogućnosti. Oni mogu na različite načine iskoristiti znanja i iskustva susjeda i time dalje razvijati

vlastite potencijale. Naposljetku, upravo su iz ovog razloga europske institucije prekograničnu mobilnost tržišta rada definirale kao važan element za uspješnu provedbu strategije Europa 2020. Broj mobilnih posloprimaca u Europskoj uniji još je prenizak da bismo mogli govoriti o uistinu integriranom europskom tržištu rada.

Suzdržanost prema zapošljavanju u drugoj državi EU-a i dalje je prilično velika, osobito s obzirom na to da se građani ne mogu osloniti na pouzdane informativne službe ili se pribojavaju prevelikih birokratskih zapreka. Te zapreke prije svega se odnose na razlike između nacionalnih sustava socijalnog osiguranja i poreznih sustava, koji nisu uvijek međusobno usklađeni. S novim mišljenjem OR želi osigurati da se tema mobilnosti na tržištu rada redovno razmatra na europskoj razini te da se raspravlja o pravovremenim i odgovarajućim rješenjima kako bi se mobilnost na tržištu rada dalje promicala. Iako predstavlja značajan izazov za vlasti na regionalnoj, lokalnoj i europskoj razini, mobilnost na tržištu rada važan je kamen temeljac integracije Europske unije. Stoga ju je potrebno i dalje podupirati. ■

Karl-Heinz Lambertz

(BE/PES), predsjedatelj političkog kluba PES-a u Odboru regija

Graham Tope
(UK/ALDE), izvjestitelj OR-a
za komunikaciju Europske
komisije o prikladnosti
zakonodavstva EU-a (REFIT)

Učinkovita javna uprava na lokalnoj i regionalnoj razini doprinosi općem cilju smanjenja administrativnog opterećenja i poticanja rasta

Ovo mišljenje odgovor je na komunikaciju Europske komisije o prikladnosti zakonodavstva EU-a (REFIT). Ono je sastavni dio OR-ovog djelovanja na području pametnog donošenja propisa, o kojem je Odbor oduvijek zauzimao čvrst i dosljedan stav. Svjesni smo da se 70% zakonodavstva EU-a provodi na lokalnoj i regionalnoj razini. OR-u je iz tog razloga vrlo važno da osigura prikladnost zakonodavstva EU-a. Mišljenje pozdravlja komunikaciju o prikladnosti zakonodavstva EU-a te se u njemu istovremeno, uz izražavanje konstruktivne kritike, razmatraju neka ključna pitanja programa pametnog donošenja zakonodavstva.

U pogledu kontinuiranog napora da se administrativno opterećenje svede na minimum, snažno podupiremo rad Europske komisije i napore Skupine na visokoj razini za administrativna opterećenja u kojoj u ime OR-a osobno sudjelujem u svojstvu promatrača. Pri tome je važno naglasiti da učinkovita javna uprava na lokalnoj i regionalnoj razini doprinosi općem cilju smanjenja administrativnog opterećenja i poticanja rasta. Stoga treba izbjeći prijenos administrativnog opterećenja na lokalna i regionalna tijela!

OR također u potpunosti podržava postupak savjetovanja koji doprinosi donošenju politika i odluka. U tome pogledu preporučamo da savjetovanja budu dostupna svim građanima te da im se na raspolaganje stave upitnici na njihovom vlastitom jeziku. Također pozivamo Komisiju da na transparentan način odgovara na reakcije građana. Evaluacija i ocjena učinka predstavljaju ključne korake u ciklusu politike. OR stoga toplo pozdravlja jačanje oba mehanizma, no preporuča da se sustavno posveti pažnja učincima i utjecajima na lokalna i regionalna tijela.

Na kraju, potičemo tijela javne vlasti na svim razinama da u sklopu provedbenih mjera ne uvode dodatne obveze za građane i poduzeća. Znamo da se vrlo često "Europu" smatra odgovornom za stvaranje dodatne birokracije, iako nju zapravo stvaraju nacionalne vlasti. Moramo biti jasni: Pametno donošenje propisa ne znači da propisa nema. Unutar granica utvrđenih Ugovorima i uzimajući u obzir primjenu načela supsidijarnosti, koje katkad može osporavati donošenje zakona na razini EU-a, čvrsto vjerujemo da funkcionirajuće i skladno regulatorno okruženje potpomaže dinamičnu ekonomiju sa socijalnim i ekološkim zaštitnim mehanizmima. No za to je potrebno zajedničko djelovanje institucija EU-a, zemalja članica te lokalnih i regionalnih vlasti.

Piet de Vey Mestdagh
(NL/ALDE), zastupnik,
pokrajina Groningen

Regionalni aspekti integriranog europskog tržišta energije

Za postizanje ciljeva strategije EU 2020. i komunikacije pod nazivom Energetski putokaz 2050. potrebno je stvoriti integriranije, konkurentnije i fleksibilnije europsko unutarnje tržište energije. Komunikacija Europske komisije pod nazivom "Kako pospješiti funkcioniranje unutarnjeg tržišta energije" predlaže povećanje napora te poticanje država članica da nadoknade svoje zaoostatke u pogledu unutarnjeg tržišta energije. U nacrtu mišljenja podržavaju se u glavnim crtama potrebne mjere, a naglašava se i uloga lokalnih i regionalnih vlasti u uspostavljanju unutarnjeg tržišta energije. Glavne točke mišljenja su:

- Regionalne i lokalne vlasti važni su igrači u tranziciji prema integriranom i održivom tržištu energije s distribucijskim mrežama koje odgovaraju izazovima današnjice. Projekti proizvodnje, spremanja i distribucije energije, kao i izgradnja potrebne infrastrukture i planovi štednje energije mogu se koordinirati putem regionalnih energetskih planova. Te planove mogu izraditi pojedinačne regije, no bilo bi bolje kada bi ih izradilo nekoliko regija zajedno, po mogućnosti prekograničnih regija.
- Potrošači će u sve većoj mjeri utjecati na tržište energije kroz vlastitu proizvodnju energije te odabir proizvođača energije i vrste energije. Uvođenjem inteligentnih sustava za mjerenje potrošnje te putem kampanji za informiranje, a u čemu lokalne i regionalne vlasti igraju ključnu ulogu, može se postići puno.

- Male proizvođače energije (kućanstva, zadruga) posebno se podržava jer se na taj način jača regionalno gospodarstvo, a moć odlučivanja dolazi u ruke onih, u čijim rukama i treba biti: potrošača. Usklađivanje naknada i poreza je nužno kako bi se izbjeglo nepošteno tržišno natjecanje među zemljama, a koje bi dugoročno moglo negativno utjecati na regionalna gospodarstva.

- Potrošači i lokalni proizvođači važni su sudionici u povezivanju europskih regionalnih energetskih sustava u funkcionirajuće europsko unutarnje tržište. Na taj način mogu se optimalno iskoristiti mogućnosti svih regija.

- Infrastrukture i mreža trebaju se modernizirati. Europska komisija usmjerava svoje politike prije svega na velike transeuropske mreže. Pored toga poželjni su i konkretni, prekogranični projekti na regionalnoj razini. Novi izvori financiranja i programi za inovacije i istraživanja mogu u tome pomoći. Modernizaciji električnih mreža tipa Grid treba se posvetiti posebna pažnja.

Ovo izvješće napisano je u suradnji s Europskim parlamentom te je usklađeno s izvješćima g. Correia de Camposa i g. Buzeka. Također su održana savjetovanja sa sudionicima na tržištu i organizacijama civilnog društva kako bi se u obzir mogla uzeti razna mišljenja i interesi.

Mišljenje OR-a o temi *Čista energija za promet*

U svojoj komunikaciji "Čista energija za promet: europska strategija za alternativna goriva" Komisija procjenjuje glavne opcije koje su dostupne na području alternativnih goriva u cilju zamjene nafte i istovremenog pridonosa smanjenju emisija stakleničkih plinova povezanih s prometom. Predlaže se izrada sveobuhvatnog kataloga razvojnih mjera u korist alternativnih goriva u Europi, koji bi trebao nadopuniti postojeće strategije za smanjenje potrošnje ulja i emisija stakleničkih plinova povezanih s prometom.

Prijedlog za direktivu Europskog parlamenta i Vijeća o izgradnji infrastrukture za alternativna goriva (COM(2013) 18 final) usmjeren je k izgradnji infrastrukture za alternativna goriva i određivanju jedinstvenih tehničkih specifikacija za relevantne infrastrukture u Uniji. Njegov cilj je davanje potpore tržišnoj snazi i gospodarskom rastu u Europi (putem godišnjih ušteda do 9,3 milijardi eura u 2030. godini). Najvažnija alternativna goriva kojima se komunikacija bavi su električna energija, vodik, biogoriva, zemni plin – u obliku komprimiranog zemnog plina (CNG), tekućeg zemnog plina (LNG) ili plina u kapljevinu (GTL) – kao i ukapljenog naftnog plina (LPG).

Najvažnija područja predstavljena u direktivi obuhvaćaju infrastrukture za alternativna goriva, jedinstvene tehničke specifikacije, ponašanje korisnika i tehnički razvoj. Ukupni troškovi izgradnje sustava za alternativna goriva procjenjuju se na 10 milijardi eura. Prema navedenim dokumentima sve države članice obvezne su izraditi vlastiti politički okvir.

Sljedeća stajališta tvore srž mišljenja OR-a:

- Pri određivanju rokova za izgradnju lokalne infrastrukture, osim geografskih i klimatskih posebnosti svake regije, Komisija mora uzeti u obzir i najnovije stanje

tehnike te istodobno raditi prema odgovarajućem rasporedu kako bi se mogao izraditi i dogovoriti zajednički standard.

- Rokovi određeni direktivom Komisije prekratki su jer je za izglasavanje nacionalnih strateških okvira i pripadajućih upravnih i zakonskih akata potrebna prethodna suradnja s regionalnim i lokalnim vlastima, kao i temeljita nacionalna analiza, rasprava i izrada rješenja za financiranje.

- Za ostvarenje proboja na tržište, gospodarskog rasta i širenja alternativnih goriva u EU-u potrebne su jedinstvene tehničke norme. Međutim, kao što je predviđeno direktivom, pri određivanju rokova za izgradnju infrastrukture Komisija bi trebala uračunati više vremena za izradu zajedničkih normi kao i njihovo izglasavanje i provedbu.

- Pri provedbi prijedloga Komisije potrebno je paziti da se on što je manje moguće negativno odrazi na slobodno tržište i tržišno natjecanje. Potrebno je stvoriti poticaje za privatna poduzeća i ukloniti postojeće rizike i bojazni.

- Norme za infrastrukturu trebale bi biti usmjerene na svrhovitost i uskladive s već izvršenim investicijama i vozilima već uvedenim na tržište.

- Nacionalni strategijski okviri trebali bi sadržavati uravnoteženu kombinaciju energija. Ne smije se ni u kojem slučaju prijeći iz jedne ovisnosti (o nafti iz trećih zemalja) u drugu (o zemnom plinu iz trećih zemalja). U prijedlogu za diversifikaciju izvora energije za alternativna goriva trebalo bi uzeti u obzir različite sirovine koje su nužne za njihovu proizvodnju, a dostupne su regionalnim i lokalnim vlastima.

Saima Kalev

(EE/EA), članica općinske skupštine grada Jõgeva

Mliječna industrija jedan je od osnovnih stupova gospodarstva u mnogim ruralnim područjima

S dva milijuna proizvođača, europska mliječna industrija jedan je od osnovnih stupova gospodarstva u mnogim ruralnim područjima. Dvije trećine europskih mliječnih farmi, većinom malih obiteljskih objekata, smještene su u socijalno zapostavljenim područjima. S druge strane, europska proizvodnja mlijeka preradom stvara dodanu vrijednost od 90% unutar Unije. Stoga smatram da odgovor na izazove europske proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda ne leži isključivo u izvozu, iako on ima svoje mjesto kad se radi o prerađevinama visoke dodane vrijednosti, kao na primjer sirevima. Dodao bih da globalna trgovina predstavlja tek 6% svjetske proizvodnje, većinom u obliku mlijeka u prahu i putra, a da EU u tome ne može konkurirati Novom Zelandu.

Što se tiče drugog Komisijinog izvješća o napretku ukidanja mliječnih kvota, ono se ograničava na makroekonomsku analizu i ne uzima u obzir lokalne posljedice koje će ukidanje tih kvota imati na raznim područjima. Stoga u svom nacrtu mišljenja tražim da se provedu dodatna istraživanja o posljedicama ukidanja kvota na terenu. Smatram da prednost treba dati zaštiti unutarnjih tržišta Europske unije, a da izvozna tržišta treba zadržati za proizvode velike dodane vrijednosti, naročito prema državama juga Sredozemlja i Bliskog istoka. Predlažem da Europska unija definiira projekt razvoja ruralnog i mliječnog sektora. Konkretno govoreći, da bismo zajamčili gospodarsku sigurnost cijele proizvodne grane, moramo se vratiti društvenoj politici upravljanja zalihama, uzeti u obzir troškove proizvodnje u pregovaranju o cijenama mlijeka na farmama, a ograničenje proizvodnje u vrijeme krize učiniti obaveznim

René Souchon

(FR/PES), predsjednik regije Auvergne

Regije i gradovi Europe — Br. 83

Direktor: Laurent Thieule,
Uprava za komunikacije, medije i
događaje

Voditelj odjela: Serafino Nardi,
Odjel za medije, unutarnju i vanjsku
komunikaciju

Glavni urednik: Branislav Stanicek

Fotografija: Arhiv Odbora regija

Grafika: Odbor regija

Odbor regija
Uprava za komunikacije, medije i
događaje
Rue Belliard/Belliardstraat 99–101
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel. +32 222822211
Faks: +32 222822085
<http://www.cor.europa.eu>

Regije i gradovi Europe je bilten
Odbora regija, koji izdaje Uprava za
komunikacije, medije i događaje.

Sadržaj ovog biltena ne izražava nužno
mišljenja institucija Europske unije,
Institucije/tijela Europske unije kao
niti bilo koja osoba koja radi u svoje
vlastito ime ne mogu se smatrati
odgovornima za bilo koju zlouporabu
pruženih informacija.

Dostupno na šest jezika.

<http://www.cor.europa.eu>

© European Union, 2013

Tiskano u Belgiji

Konferencija na visokoj razini OR-a i Europske investicijske banke poziva na veća lokalna i regionalna ulaganja

Odbor regija i Europska investicijska banka (EIB) održat će 13. svibnja konferenciju na visokoj razini na kojoj će ispitati financijsku situaciju i buduće perspektive za dugoročna ulaganja u europske regije i gradove. Konferencija je organizirana u suradnji s Irskim predsjedništvom Vijeća EU-a, a među glavnim govornicima bit će predsjednik OR-a Ramón Luis Valcárcel Siso, predsjednik EIB-a Werner Hoyer, luksemburški premijer Jean-Claude Juncker i irski ministar javne potrošnje i reformi, Brendan Howlin.

„U Europi 65% javnih kapitalnih investicija potječe od lokalnih i regionalnih vlasti. Financijska kriza koja vlada u posljednjih pet godina snažno je utjecala na investicijske sposobnosti europskih gradova i regija”, napominje predsjednik OR-a Valcárcel Siso. Sve dok smanjenje financijske poluge u javnim proračunima i fiskalna kon-

solidacija utječu na sve razine upravljanja, potrebno je podupirati gospodarski rast i ubrzati primjenu strategije Europa 2020. za održiv, pametan i sveobuhvatan rast na terenu.

Javno financiranje je oskudno, a ukupni proračun višegodišnjeg EU-ovog financijskog okvira 2014.-2020. prvi se puta u povijesti smanjio. Pred državnim tijelima i privatnim partnerima stoji veliki izazov žele li osigurati ciljane i dugoročne investicije za kvalitativni rast i zapošljavanje u europskim regijama i gradovima. Razvijati veću sinergiju i inovativne pristupe javnim financijama od iznimne je važnosti.

Rhodri Glyn Thomas (UK/EA), član OR-a i Nacionalne skupštine Walesa, predsjedavao je radnim skupinama na temu „Utjecaj krize na samostalnost europskih regija i lokalnih tijela vlasti” i „Osiguravanje financiranja i javno-privatnih partnerstava za kvalitetne investicije na terenu”. Sir Albert Bore (UK/PES), predsjednik Gradskog vijeća Birminghama i bivši predsjednik OR-a, predsjedavao je radnim skupinama na temu „Regionalne i lokalne vlasti kao partneri u oblikovanju održivih proračunskih politika”.

Reakcije/komentari:
regionsandcities@cor.europa.eu

twitter
@EU_CoR

